

**Opleiding
Schoolleider**
Vakbekwaam

2019-2020
8e jaargang

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Penta Nova	6
1. Waarom de opleidingen voor schoolleiders?	7
2. De opleidingen Schoolleider	8
2.1 Korte karakteristiek	8
2.2 Inhoud van de opleiding Schoolleider Vakbekwaam	10
2.3 Didactische opzet	11
2.4 Werkvormen	12
2.5 Toetsing	13
2.6 Kerncompetenties	13
3. Praktische informatie	16
3.1 Doelgroep, instroom, doorstroom en uitstroom	16
3.2 Kosten, locaties, start en duur	17
3.3 Studielast, opdrachten en toetsing	18
3.4 Registratie, aanmelden en aanvullende informatie	18

Voorwoord

Scholen bevinden zich in het middelpunt van een complexe samenleving. Het appél om kinderen goed uit te rusten voor een toekomst, die we maar ten dele overzien, is groter dan ooit. Het sturen op de kwaliteit in de klas is daardoor in toenemende mate een grote en complexe verantwoordelijkheid. Onderzoek, ook in Nederland, wijst uit dat er een duidelijke relatie bestaat tussen de kwaliteit van het leiderschap in de school en de resultaten van de leerlingen (Inspectie van het Onderwijs (2014)). Ook de overheid ziet het belang van het versterken van leiderschap, onder meer door gerichte opleiding (Leerkracht 2020) en het instellen van de schoolleidersregisters PO en VO. (www.schoolleidersregisterpo.nl en www.schoolleidersregistervo.nl)

Er zijn twee opleidingen voor schoolleiders. De opleiding Schoolleider Basisbekwaam voor adjunct-directeuren en de opleiding Schoolleider Vakbekwaam voor directeuren.

In de opleidingen Schoolleider Basisbekwaam en Vakbekwaam ontwikkel je competenties die noodzakelijk zijn om jouw school te leiden in deze complexe context. De opleidingen richten zich op het maken van keuzes op basis van actuele inzichten, waarbij de focus ligt op het verbeteren van de leerlingresultaten in brede zin. Schoolleiders worden uitgenodigd tot samen leren in de meest brede zin om een onderzoekende houding samen met het team te versterken. In colleges worden data uit jouw school benut om keuzes te overdenken en te onderbouwen. Daarnaast is er oog voor de schoolleider als persoon en er is ruimte om ontwikkelthema's te verkennen met persoonlijke begeleiding. Zo wordt jouw leiderschap aantoonbaar versterkt.

Penta Nova

De opleidingen Schoolleider worden verzorgd door Penta Nova, een samenwerkingsverband van zes hogescholen.

De hogescholen van Penta Nova zijn:

- Christelijke Hogeschool Ede
- Driestar Hogeschool
- Hogeschool Inholland
- Hogeschool Leiden
- Hogeschool Viaa Zwolle
- Marnix Academie

Voorlichtingsbijeenkomsten over de opleidingen van Penta Nova worden gehouden in het voorjaar. De data per lesplaats kun je vinden op www.pentanova.nl.

Het curriculum van de opleidingen Schoolleider Basisbekwaam en Vakbekwaam is ontwikkeld in samenwerking met het lectoraat van Penta Nova, dat in september 2009 is opgericht. Per 1 september 2018 is dr. Inge Andersen aangetreden als lector. Samen met de associate lector dr. Lisette Uiterwijk geeft zij vorm aan het onderzoek met als thema waardegericht leiderschap.

In deze brochure lees je meer over de inhoudelijke opzet van de opleiding Schoolleider Vakbekwaam. Praktische informatie over inschrijving vind je achter in de brochure. Heb je nog vragen, dan kun je contact opnemen met het Servicebureau van Penta Nova, telefoon 030 275 35 80.

Ik wens je veel succes met het maken van jouw keuze en hoop je te verwelkomen als student bij Penta Nova.

Drs. Peter Dijkxhoorn
Manager Penta Nova

Opleidingen Penta Nova

Opleiding	Doelgroep	Duur	Toelating	Studielast	Afronding
Oriëntatie op management	Leraren po/vo/mbo	6 maanden	Intakegesprek	4 ECTS	Certificaat
Midden-management PO	Leraren po met leidinggevende taken	1 jaar (3 modules)	Intakegesprek	15 ECTS	Diploma (of certificaat per module)
Midden-management VO	Leraren vo met leidinggevende taken/ Leidinggevendenden vo	1 jaar (3 modules)	Intakegesprek	15 ECTS	Diploma (of certificaat per module)
Opleiding Schoolleider Basisbekwaam	Leraren met leidinggevende taken/ Leidinggevendenden po/vo/mbo	1 jaar	Intakegesprek	15 ECTS	Diploma
Opleiding Schoolleider Basisbekwaam verkort	Leraren met leidinggevende taken / Leidinggevendenden po/vo/ mbo in bezit van diploma Middenmanagent	7 maanden	Intakegesprek	10 ECTS	Diploma
Opleiding Schoolleider Vakbekwaam	Leidinggevendenden po/vo/mbo	1 jaar	Intakegesprek	15 ECTS	Diploma
Master Educational Leadership	Schoolleiders po/vo/mbo/hbo	2 jaar	Position paper intakegesprek	60 ECTS	Getuigschrift Master

Overal waar in deze brochure hij staat kan natuurlijk ook zij gelezen worden.

Penta Nova, Academie voor Schoolleiderschap

Visie

Penta Nova hanteert een integrale visie op schoolleiderschap in het onderwijs. Dat wil zeggen dat de opleidingen gericht zijn op de praktijk en focussen op onderwijskundig, transformatief en moreel leiderschap. Centraal uitgangspunt in de opleidingen van Penta Nova is het onderzoeksmatig leiderschap in een school met een op onderzoek gerichte cultuur. De onderzoeksmatige schoolleider beschikt over een onderzoekende houding en onderzoeksvaardigheden. De schoolleider maakt in samenwerking met het team gebruik van de aanwezige data in de school om het onderwijsproces te sturen en te verbeteren. De focus van alle activiteiten in deze studie is gericht op het verbeteren van leerlingresultaten in brede zin.

“Er wordt in de opleiding heel veel aandacht besteed aan hoe jij zelf in de praktijk staat en je als schoolleider kunt ontwikkelen”

Lectoraat

In september 2009 heeft Penta Nova het lectoraat Leiderschap in het onderwijs ingesteld. Per 1 september 2018 is dr. Inge Andersen aangetreden als lector. Samen met de associate lector dr. Lisette Uiterwijk geeft zij vorm aan het onderzoek met als thema waardegericht leiderschap.

Docenten

Penta Nova maakt gebruik van ervaren docenten vanuit de samenwerkende hogescholen die verbonden zijn aan de praktijk en het vak van leiderschap kennen. Ook worden externe specialisten en gecertificeerde coaches ingezet.

Op beleidsniveau wordt de samenwerking tussen de zes hogescholen vormgegeven in een Toezichthoudend Bestuur, waarin alle hogescholen zijn vertegenwoordigd.

Aanbod

Penta Nova biedt de volgende opleidingen aan:

- Oriëntatie op management (OOM)
- Opleiding Middenmanagement primair onderwijs (MM PO)
- Opleiding Middenmanagement voortgezet onderwijs (MM VO)
- Opleiding Schoolleider Basisbekwaam (OSL BB) (regulier en verkort)
- Opleiding Schoolleider Vakbekwaam (OSL VB)
- Master Educational Leadership (MEL)
- Herregistratietrajecten voor schoolleiders

1. Waarom de opleidingen voor schoolleiders?

Zowel vanuit de overheid als in recent onderzoek is er veel aandacht voor de kwaliteit en de positie van de schoolleider. Het Ministerie van OCW heeft bepaald dat schoolleiders vanaf 2018 geregistreerd moeten zijn in het beroepsregister van schoolleiders. De opleidingen Schoolleider worden afgesloten met een door het Schoolleidersregister erkend diploma, waarmee je je kunt registreren.

De school staat midden in een dynamische omgeving en is niet meer een instituut op zich, maar een organisatie die midden in de maatschappij staat. Van de schoolleider wordt verwacht dat hij adequaat reageert op de omgeving en deze waar mogelijk beïnvloedt ten gunste van het welzijn van leerlingen en ouders. Uit de behoefte om het onderwijs te laten aansluiten op de kennis en vaardigheden die nodig zijn in onze kenniseconomie ontstaan nieuwe vormen van onderwijs en nieuwe vormen van leiderschap. Sterk leiderschap kent vele persoonlijk ingevulde vormen, maar is altijd gericht op het versterken van visie, missie en ambitie binnen een professionele organisatie.

In de opleidingen Schoolleider Basisbekwaam en Vakbekwaam wordt onderzoeksmatig leiderschap geoefend door te sturen op basis van data uit de school zelf. De analyse van deze data maakt sterktes en zwaktes van de school zichtbaar, waardoor talenten kunnen worden benut en verbeterpunten aangepakt.

2. De opleidingen Schoolleider

2.1 Korte karakteristiek

Het Schoolleidersregister PO (SRPO) heeft vastgesteld dat schoolleiders voor registratie alleen gecertificeerde opleidingen kunnen volgen. Om je te kunnen registreren als adjunct-directeur moet de opleiding Schoolleider Basisbekwaam gevolgd worden. Voor registratie als directeur moet (daarna) de opleiding Schoolleider Vakbekwaam gevolgd worden.

Beide opleidingen Van Penta Nova zijn opgebouwd langs drie leerlijnen: de thematische lijn, de persoonlijke lijn en de onderzoekslijn. Deze leerlijnen sluiten aan op de leerlijnen van de master Educational Leadership van Penta Nova.

In de thematische lijn komt theorie over leiderschap in de breedste zin aan de orde. In de onderzoekslijn gaat het met name over de onderzoekende houding van de schoolleider in relatie tot opbrengstgericht werken. In de persoonlijke lijn staat de ontwikkeling centraal van de persoon van de schoolleider met alle sterke en minder sterke kanten in relatie tot de schoolleiderscompetenties. In het programma is er een constante wisselwerking tussen de verschillende leerlijnen.

De opleiding is concentrisch van opbouw. Dat wil zeggen dat de thema's uit de opleiding Schoolleider Basisbekwaam die gericht zijn op het leiding geven aan de dagelijkse gang van zaken terugkomen in de opleiding Schoolleider Vakbekwaam, waar de focus ligt op complexe uitdagingen als het sturen in verandertrajecten.

In de opleiding Schoolleider Basisbekwaam worden actuele thema's aan de orde gesteld in relatie tot leiderschap, cultuur en structuur van de eigen organisatie. De opleiding Schoolleider Vakbekwaam staat in het teken van de implementatie van een verandering en het werken in een professionele leer-gemeenschap. De leerjaren zijn opgedeeld in twee semesters waarin de drie lijnen aan de orde komen.

In onderstaand schema wordt per semester de inhoud van de themalijn, de persoonlijke lijn en de onderzoekslijn beknopt weergegeven.

Schoolleider Basisbekwaam

	Semester 1 Leiderschap en Schoolorganisatie	Semester 2 Innoveren en Omgeving
Themalijn	<ul style="list-style-type: none"> • Leiderschapsrollen • Visie/missie/identiteit, communicatie • Timemanagement • Kwaliteitszorg • Communicatie: vergaderen • HRM • Financiën 	<ul style="list-style-type: none"> • Leiderschapsvormen • Verandermanagement • Ondernemerschap • Coaching • Teamleren • Ouderbetrokkenheid en -communicatie • Financiën
Persoonlijke lijn	Koppeling van persoonlijkheidskenmerken aan de competenties voor schoolleiders	
Onderzoekslijn		Omgaan met data

Schoolleider Vakbekwaam

	Semester 1 Innoveren en Omgeving	Semester 2 Leiderschap en Schoolorganisatie
Themalijn	<ul style="list-style-type: none"> • Strategisch leiderschap • Samenwerken met de omgeving • Veranderplan: sturen op kwaliteit • Transformationeel en onderzoeksmatig leiderschap • Ondernemend leiderschap • Teamleren • Professionele leergemeenschappen • Verandermanagement • Kwaliteitszorg 	<ul style="list-style-type: none"> • Teamleren • Communicatie • Bestuur en governance • Resultaten en opbrengsten van verandering • Veranderplan • Ondernemerschap • Financiën
Persoonlijke lijn	Koppeling van persoonlijkheidskenmerken aan de competenties voor schoolleiders	
Onderzoekslijn	Peer-Assisted Leadership	Peer-Assisted Leadership

2.2 Inhoud van de opleiding Schoolleider Vakbekwaam

De opleiding Schoolleider Vakbekwaam kent twee vormen. De reguliere opleiding met 15 studiedagen verdeeld over het jaar en de opleiding Vakbekwaam in seminars. Bij de laatste variant wordt het programma in zes seminars (tweedaagsen) aangeboden met daarnaast een startdag, een dag voor eindpresentaties en een afsluitende dag.

Het inhoudelijke programma van beide opleidingen is gelijk. In de seminarvariant is meer ruimte voor informeel leren en het gezamenlijk werken aan toetsen in dialoog.

Persoonlijke lijn

De lijn persoonlijke ontwikkeling loopt als een rode draad door alle semesters van de opleiding Schoolleider. Persoonlijke ontwikkeling richt zich op de koppeling tussen persoonlijkheidskenmerken en de competenties voor het vak schoolleider. Het is een begeleidingslijn gericht op persoonlijke effectiviteit en op de balans tussen de grote uitdagingen van werk en leven van nu. Doel is om vanuit meervoudige perspectieven te kijken naar kwaliteiten, ontwikkelpunten en dilemma's uit de praktijk. De benodigde reflectieve denkvaardigheden vallen onder de competentie 'hogere orde denken' die een belangrijke rol speelt in de opleiding. De persoonlijke lijn wordt vormgegeven in drie individuele coachgesprekken en in leerkringen onder begeleiding van een gecertificeerd coach of supervisor.

Onderzoekslijn

De 'onderzoekslijn' loopt als een tweede rode draad door alle semesters en is gericht op de vijf basiscompetenties voor de schoolleider.

PAL

In de opleiding Schoolleider Vakbekwaam wordt 'Peer Assisted Leadership' (PAL) geïntroduceerd. Het PAL-concept vindt haar basis in het beschrijvingsmodel van effectief leiderschap (Bossert et al, 1982; Dwyer et al, 1985; Dwyer et al, 1987). Hetzelfde model ligt ten grondslag aan de basiscompetenties van het beroepsregister Schoolleiders, die de leidraad vormen van de opleiding. Uitgangspunt van PAL is dat collega-schoolleiders elkaar helpen betere onderwijskundige schoolleiders te worden.

De schoolleider verwerft tijdens de PAL training kennis en doet onderzoeksvaardigheden op om een andere schoolleider (de 'pal') te schaduwen. Schoolleiders observeren elkaars handelingen en houden elkaar een respectvolle spiegel voor.

Peer Assisted Leadership heeft drie hoofddoelen:

- het versterken van de onderzoekende houding en het omgaan met uitgesteld oordelen;
- het leren van de werkwijze van andere schoolleiders;
- het ontwikkelen van vaardigheden om de eigen en andermans praktijk te analyseren.

De trainingen worden interactief aangeboden, waarin zowel kennisoverdracht als het toepassen van kennis centraal staan. Daarnaast vergaren de deelnemers kennis door zelfstudie, reflectie en peer-review.

Themalijn

De themalijn van Schoolleider Vakbekwaam is gericht op het handelen van de schoolleider in complexe beroepssituaties, gericht op het optimaliseren van de leerlingresultaten. Waar de opleiding Schoolleider Basisbekwaam zich vooral richt op het analyseren van schoolontwikkeling, richt de opleiding Schoolleider Vakbekwaam zich op het op gang brengen van een schoolontwikkeling door

middel van Daarnaast richt de opleiding zich nadrukkelijker op de positionering van de school in de omgeving. Een schoolleider van nu heeft meer dan voorheen strategisch besef nodig om optimaal te kunnen samenwerken met de omgeving. Deze opleiding start daarom in semester 1 met het thema Innovatie en omgeving. De schoolleider verwerft kennis, inzicht en vaardigheden in verdiept leiderschap, zoals onderzoeksmatig leiderschap, lerend leiderschap, gespreid leiderschap, verandermanagement, systeemdenken en praktijkgericht onderzoek in deze periode. Deze kennis past de schoolleider toe in het ontwerp voor een specifieke schoolontwikkeling in zijn school.

In het tweede semester met als thema Leiderschap en organisatie wordt de schoolontwikkeling uitgevoerd. Dit levert kennis en inzicht op in de wijze waarop leiderschap en de schoolorganisatie zich ontwikkelen. Aspecten van het hogere orde denken komen terug in het formuleren van praktijkvragen, het verzamelen en interpreteren van data en het trekken van conclusies. Reflecties op de aanpak, de resultaten en het handelen in kritische beroepssituaties worden uitgewerkt in een presentatie over leiderschap aan deze schoolontwikkeling. Dit vraagt om vermogen in communicatie en oordeelsvorming.

2.3 Didactische opzet

De didactiek van de opleiding Schoolleider Vakbekwaam is gebaseerd op een sociaal-constructivistische visie op leren. Daarbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Leren is een sociaal proces, waarin studenten door middel van dialoog en interactie samen kennis creëren;
- Leren is betekenisvol; studenten doen dit door betekenis te verlenen aan concrete ervaringen of door bestaande betekenissen te herstructureren;
- Leren is een reflectief proces; studenten reflecteren op eigen leerervaringen en werken zelfgestuurd aan hun eigen ontwikkeling.

In de opleiding wordt bovenstaande didactiek vertaald in de volgende ontwerpprincipes, gegroepeerd naar bovengenoemde uitgangspunten:

Collectief leren

In de opleiding krijgt collectief leren op verschillende manieren aandacht, het meest in de leerkringen van 6 tot 8 personen. In de leerkring:

- staat de schoolleider als persoon centraal, waarbij ontwikkeling wordt bereikt door middel van reflectie en dialoog;
- ontwikkelen de schoolleiders vaardigheden om collega's te begeleiden;
- vindt het gezamenlijk creëren van kennis plaats.

In het proces van 'Peer Assisted Leadership' in de opleiding Vakbekwaam observeren schoolleiders elkaar in de praktijk en reflecteren op de bevindingen.

Betekenis verlenen

- Wisselwerking tussen en de integratie van de verschillende soorten kennis vanuit de leerlijnen.
- De schoolontwikkeling en de daaraan gerelateerde leervragen staan centraal in de opleiding.
- In de opbouw van het programma is er sprake van toenemende complexiteit in de benadering van de werkelijkheid.

Evidence based learning

De schoolleider ontwikkelt tijdens de opleiding een onderzoekende houding en basisvaardigheden met betrekking tot het werken met data. In Vakbekwaam door de training 'Peer Assisted Leadership'.

Zelfsturing

De schoolleider is zelf verantwoordelijk voor de voortgang van de studie en van zijn ontwikkeling.

Activerende didactiek

In de opleiding worden werkvormen toegepast die actieve inbreng van de groep vragen.

2.4 Werkvormen

De opleiding kent verschillende vormen van leren en daarbij behorende organisatieprincipes: collegedagen, leerkringen, schoolbezoeken, interviews en zelfstudie.

Studiedagen

De reguliere éénjarige opleiding kent vijftien studiedagen.

De opleiding Schoolleider Vakbekwaam in seminars wordt gegeven in zes tweedaagse seminars en een startdag, tussendag en afstudeerdag.

Leerkringen

In de leerkringen wordt gewerkt met groepen van ten hoogste acht studenten. Er zijn begeleide en onbegeleide leerkringen. Er wordt gewerkt aan het verdiepen van zelfkennis, intervisie en het bouwen van het profiel.

Peer Assisted Leadership

Twee schoolleiders worden aan elkaar gekoppeld en observeren elkaar in de praktijk, aan de hand van het beschrijvingsmodel voor effectief leiderschap. Zij houden elkaar een respectvolle spiegel voor over de stijl van leiding geven.

Interviews

Schoolleiders zoeken op eigen initiatief contact met een inspirerende bestuurder voor een inhoudelijk gesprek over actuele thema's.

Zelfstudie

Onder zelfstudie wordt verstaan de activiteiten en praktijkopdrachten die thuis of op school uitgevoerd worden, zowel zelfstandig als in samenwerking met anderen.

2.5 Toetsing

Toetsing als onderdeel van het leerproces

Een toetsopdracht heeft primair als doel om de prestatie van de student te toetsen aan specifieke, vooraf geformuleerde criteria. Een toetsopdracht staat ten dienste van het leerproces. Competentiegericht leren gaat immers uit van de vragen: wat kun je al en hoe kun je dat nog verbeteren? De opleiding kent vier toepassingsgerichte toetsen met een open structuur, waardoor er veel ruimte is voor eigen invulling. Ze zijn gericht op analyse, toepassing van kennis en het onderbouwen van het eigen handelen in de praktijk. Bij elke toets is gelegenheid voor tussentijdse feedback van de docent.

“Het mooie van deze opleiding vind ik dat ik wat ik vandaag meemaak ik de opleiding, morgen kan toepassen”

2.6 Kerncompetenties

Aan het eind van de opleiding heeft de schoolleider de volgende competenties op Vakbekwaam niveau verworven:

Competenties

1. Visie-gestuurd werken

De schoolleider geeft leiding aan het ontwikkelen en concretiseren van een gezamenlijke visie op onderwijs en draagt deze visie uit teneinde onderwijsprocessen en leerresultaten te optimaliseren.

- Competent in leidinggeven aan visieontwikkeling
De schoolleider heeft het vermogen om leiding te geven aan het formuleren van een inspirerende visie van de school en collega's en ouders bij dit proces te betrekken. Hij is in staat om deze visie samen met hen concreet uit te werken.
- Competent in onderzoek
De schoolleider kan de ontwikkeling en uitwerking van de visie van de eigen school onderbouwen met literatuur- en actieonderzoek.

2. In relatie staan tot de omgeving

De schoolleider anticipeert op ontwikkelingen in de omgeving en beïnvloedt deze doelbewust vanuit ondernemerschap, teneinde onderlinge relaties, onderwijsprocessen en leerresultaten te optimaliseren.

- Competent in ondernemerschap
De schoolleider heeft het vermogen om kansen vanuit de dynamische omgeving van de school effectief en verantwoord toe te passen voor de opzet, uitvoering en evaluatie van het schoolbeleid.
- Competent in onderzoek
De schoolleider heeft het vermogen onderzoeksresultaten over de beïnvloeding vanuit de omgeving van de school op schoolbeleid toe te passen in de eigen schoolontwikkeling.

3. Vanuit een onderwijskundige gerichtheid vormgeven aan organisatiekenmerken

De schoolleider geeft in dialoog met medewerkers vorm aan organisatiekenmerken vanuit kennis van hun onderlinge samenhang en met het oog op het optimaliseren van leerresultaten van leerlingen. Daarbij zijn er vier organisatiedomeinen te onderscheiden: structuur/cultuur, onderwijsorganisatie/ pedagogisch klimaat, personeel en faciliteiten.

- Competent in leidinggeven aan professionals
De schoolleider heeft het vermogen (kenmerken van) een professionele leergemeenschap te creëren in de eigen organisatie.
- Competent in leidinggeven aan een organisatie
De schoolleider heeft het vermogen om de cultuur en structuur van de organisatie effectief in te zetten voor de onderwijsontwikkeling.
- Competent in leidinggeven aan kwaliteitsbeleid
De schoolleider heeft het vermogen om kenmerken van het cyclisch proces van het system van kwaliteitszorg toe te passen in de onderwijsontwikkeling en ontwikkelingen te borgen.
- Competent in onderzoek
De schoolleider heeft het vermogen om op basis van onderzoeksresultaten strategieën voor organisatieontwikkeling in te zetten in de eigen schoolontwikkeling.

4. Hanteren van leiderschapsstrategieën ten behoeve van samenwerking, leren en onderzoeken op alle niveaus

De schoolleider hanteert leiderschapsstrategieën die gericht zijn op het bevorderen van samenwerking, leren en onderzoek op alle niveaus binnen de organisatie teneinde de school- en onderwijsontwikkeling te bevorderen.

- Competent in leidinggeven aan het primaire proces
De schoolleider heeft het vermogen diverse leiderschapsstrategieën in te zetten om leiding te geven aan de kwaliteit van het primaire proces.
- Competent in leidinggeven aan onderwijsontwikkeling
De schoolleider heeft het vermogen om leiding te geven aan (het borgen van) onderwijsontwikkeling vanuit de schoolvisie.
- Competent in het leidinggeven aan communicatieprocessen
De schoolleider heeft kennis van en inzicht in communicatieprocessen. Hij is vaardig om deze toe te passen in de ontwikkeling van de eigen organisatie.

- Competent in onderzoek
De schoolleider heeft het vermogen om onderzoeksresultaten over succesvolle leiderschapsstrategieën in te zetten in de ontwikkeling van de kwaliteit van het primaire proces.

5. Hogere orde denken

De schoolleider analyseert zaken diepgaand op basis van adequate informatieverzameling en vanuit alternatieve denkmodellen, en brengt ze in verband met alle factoren in de bredere organisatie die een rol spelen bij het leren van leerlingen.

- Competent in zelfsturing
De schoolleider heeft het vermogen om vanuit eigen kernwaarden en de visie van de school te reflecteren op het eigen leiderschap en de eigen professionele ontwikkeling. De schoolleider is in staat de eigen reflectie en de eigen professionele ontwikkeling in relatie te brengen met de schoolontwikkeling en deze te optimaliseren.
- Competent in integraal management
De schoolleider is in staat leiding te geven aan de complexiteit van onderwijs- en organisatieontwikkeling door samenhang tot stand te brengen tussen inzicht in veranderingsprocessen, de visie van de school op onderwijs, teamleren, schoolontwikkeling en doelen.
- Competent in onderzoek
De schoolleider heeft het vermogen om onderzoeksresultaten gericht op het optimaliseren van leerlingresultaten te benutten, om onderzoek naar leerlingresultaten te doen in de eigen organisatie en verbeteracties te realiseren.

3. Praktische informatie

3.1 Doelgroep, instroom, doorstroom en uitstroom

Doelgroep algemeen

De opleidingen Schoolleider Basisbekwaam en Vakbekwaam zijn bedoeld voor leidinggevendenden uit het primair, het voortgezet en speciaal onderwijs die zich (verder) willen bekwamen in het vak van leidinggevende op het gebied van onderwijskundig leiderschap, veranderingsprocessen en opbrengstgericht leiderschap op basis van onderzoeksmatig werken in de school.

Binnen het onderwijs worden verschillende benamingen gebruikt voor leidinggevendenden. Deze namen variëren van directeur, locatieleider en adjunctdirecteur in het po tot teamleider, afdelingshoofd, coördinator, locatieleider en directeur in het vo. Doorslaggevend voor de toelating is niet de benaming, maar de inhoud van de functie nl: (eind)verantwoordelijke voor (een deel van) de organisatie.

Opleiding Schoolleider Vakbekwaam

De opleiding Schoolleider Vakbekwaam is bedoeld voor ervaren leidinggevendenden in het bezit van het diploma Schoolleider Basisbekwaam of vergelijkbaar.

Instroom

Op basis van een intake wordt het instroomniveau bepaald. Na de intake is het besluit aan Penta Nova bij welke opleiding de student kan instromen.

Uitstroom

Deelnemers die de opleiding Schoolleider Vakbekwaam positief afsluiten, ontvangen het diploma Schoolleider Vakbekwaam van Penta Nova.

De opleiding is door het Schoolleidersregister PO officieel erkend als opleiding Schoolleider Vakbekwaam en geeft recht op registratie als directeur po.

Het Schoolleidersregister VO is op dit moment nog niet zover dat zij diploma's kunnen erkennen. Zodra het mogelijk is zullen de opleidingen van Penta Nova worden aangeboden ter certificering.

3.2 Kosten, locaties, start en duur

De opleiding Schoolleider Vakbekwaam is een onbekostigde opleiding. Dit betekent dat de overheid geen kosten voor haar rekening neemt. Wel zijn er in de lumpsum financiering van schoolbesturen jaarlijks gelden opgenomen voor scholing van het management.

Kosten

Voor de leergang 2019-2020 van de reguliere opleiding Schoolleider Vakbekwaam betaal je € 5.575,- inclusief lunch, koffie en thee. De verblijfskosten voor het seminar bedragen € 325,- inclusief BTW.

Voor de opleiding Schoolleider Vakbekwaam in seminars betaal je € 7.675,- inclusief alle maaltijden en overnachtingen.

Voor de aanschaf van boeken moet je rekening houden met een bedrag van € 450,-.

Opleidingsplaatsen

Penta Nova gaat uit van groepen van ten minste zestien en maximaal 24 studenten. Bij de indeling wordt waar mogelijk rekening gehouden met je voorkeur voor een lesplaats (zie ook Locaties).

“Leren van en met elkaar, je werkt veel in een groep met andere cursisten met wie je ervaringen deelt en zo samen nadenkt over goed schoolleiderschap”

Locaties

De opleidingen voor Schoolleider worden in principe over geheel Nederland aangeboden.

De lesplaatsen zijn:

Lesdag op donderdag:

- Haarlem/ Alkmaar
- Leiden
- Rotterdam/ Den Haag
- Gouda

Lesdag op dinsdag:

- Utrecht
- Ede
- Zwolle

Bij voldoende aanmeldingen voor een bepaalde locatie gaat de opleiding van start.

Besturen kunnen op locatie een in company traject arrangeren.

Start en duur

De reguliere opleiding Schoolleider Vakbekwaam start in september en duurt één jaar; de opleidingsdag is dinsdag of donderdag afhankelijk van de leslocatie. (zie hierboven bij Locaties)

Aan het begin van de reguliere opleiding is een tweedaags seminar gepland. Gemiddeld eens per twee à drie weken is er een collegedag op de hogeschool. Daarnaast zijn er andere activiteiten zoals een aantal onbegeleide leerkring-bijeenkomsten die de leerkring zelf plant op de scholen van de studenten en schaduwbezoeken voor PAL. Zie voor het rooster www.pentanova.nl.

De opleiding Schoolleider Vakbekwaam in seminars bestaat uit zes tweedaagse seminars op donderdag en vrijdag, met daarnaast een startdag, een dag voor eindpresentaties en een afstudeerdag.

3.3 Studielast, opdrachten en toetsing

Studielast

De opleiding Schoolleider Vakbekwaam is een éénjarige deeltijdopleiding. De studielast is 15 European Credits (ECTS) per jaar wat overeenkomt met 420 uur. Inclusief contacttijd is dit per week een gemiddelde studielast van tien uur.

Praktijk en opdrachten

In de opleiding Schoolleider Vakbekwaam werkt de student aan een integrale opdracht over schoolontwikkeling die rechtstreeks is verbonden met de eigen schoolpraktijk. Op deze wijze profiteert de school mee van de opleiding.

Toetsing

Toetsopdrachten zijn gericht op analyse van de eigen organisatie en het onderbouwen van leidinggevend handelen.

3.4 Registratie, aanmelden en aanvullende informatie

Registratie

De opleiding Schoolleider Vakbekwaam is op 9 juni 2015 gecertificeerd door het Schoolleidersregister PO (SRPO).

Studenten die de opleiding Vakbekwaam hebben afgerond kunnen zich registreren als directeur.

Certificering door het Schoolleidersregister VO zal worden aangevraagd zodra dit mogelijk wordt vanuit het register.

Aanmelden

Je kunt je aanmelden via het aanmeldingsformulier op de website www.pentanova.nl

Wij verzoeken je je zo vroeg mogelijk aan te melden, bij voorkeur vóór 1 juni 2019.

Als je je na 1 juni inschrijft kan de toelatingsprocedure niet in alle gevallen meer voor de zomervakantie worden afgerond.

Wat gebeurt er als je je hebt aangemeld?

- je ontvangt een bevestiging van jouw aanmelding met een intakeformulier;
- je wordt uitgenodigd voor een intakegesprek;
- je ontvangt, indien je je vóór 1 juni hebt aangemeld, nog voor de zomervakantie bericht over je toelating en je lesplaats, alsmede een bevestiging van inschrijving en een literatuurlijst;
- je ontvangt een factuur voor het betalen van de opleiding en de verblijfskosten van het seminar;
- voor of bij de start van de opleiding ontvang je alle verdere gegevens.

Vorbereiding op de eerste bijeenkomst

Je ontvangt direct na de zomervakantie een uitnodiging voor de eerste bijeenkomst in september.

Verder kun je je voorbereiden door literatuur van de lijst te lezen en ontwikkelpunten uit de intake te overdenken.

“Er wordt vaak gewerkt in kleine groepen en dat maakt dat naar mijn idee de opleiding goed in elkaar steekt en het je ook daadwerkelijk wat oplevert”

Informatie

Voor meer informatie kun je contact opnemen met het Servicebureau van Penta Nova:

Telefoon: 030 275 35 80

E-mail: info@pentanova.nl

Website: www.pentanova.nl

Voor inhoudelijke informatie over de opleidingen kun je contact opnemen met de opleidingscoördinator van de opleiding Schoolleider, Jacqueline Frentrop:

Telefoon: 06 33 90 23 25

E-mail: j.frentrop@hsmarnix.nl

Algemene voorwaarden

Bij de inschrijving voor de opleiding Schoolleider Vakbekwaam zijn de algemene voorwaarden van Penta Nova van toepassing. Deze kun je vinden op de website www.pentanova.nl of opvragen bij het Servicebureau van Penta Nova.

Servicebureau Penta Nova

E-mail: info@pentanova.nl

Telefoon: 030 275 35 80

Vogelsanglaan 1   Postbus 85002
3571 ZM Utrecht   508 AA Utrecht

De zes hogescholen van Penta Nova:

